

Meditseenidoktor Kai Kliiman

Tartu Ülikooli (TÜ) Kliinikumi kopsukliiniku arst-õppejõud Kai Kliiman kaitses 5. märtsil 2010 TÜ arstiteaduskonna nõukogu ees meditsiinidoktori väitekirja „Highly drug-resistant tuberculosis in Estonia: risk factors and predictors of poor treatment outcome“ („Ravimiresistentne tuberkuloos Eestis: riskifaktorid ja negatiivse ravitulemuse riskitegurid“). Töö juhendajaks oli prof Alan Altraja TÜ kopsukliinikust ja oponendiks professor Peter F. O. Davies Liverpooli südame- ja rindkerehaiguste kliinikust.

Nõukogude Liidu lagunemise järel Eestis toimunud sotsiaal-majanduslike muutuste tõttu suurenes 1990ndatel tuberkuloosi (TB) haigestumus oluliselt. Alates 2000. aastast on TB-haigestumus kahanenud keskmiselt 8% aastas ja mitme ravimi suhtes resistentse tuberkuloosi (MDR-TB) haigete suhtarv uute haigusjuhtude hulgas ei ole suurenenud, kuid samas püsib MDR-TB ja eriti resistentse tuberkuloosi (XDR-TB) haigete suhtarv maailmas ühe suuremana. Et analüüsida suurt MDR-TB ja XDR-TB suhtarvu põhjustavaid tegureid, kaasati retrospektiivsesse populatsiooniuringusse kõik alates jaanuarist 2003 kuni detsembrini 2005 Eestis diagnoositud bakterioloogiliselt tõendatud kopsutuberkuloosiga patsiendid. XDR-TB riskiteguriteks osutusid varasem

TB-ravi, HIV-infektsioon, kodutus ja alkoholi kuritarvitamine. MDR-TB riskiteguriteks olid varasem TB-ravi ja vanus alla 65 aasta. Alla 24aastaste patsientide hulgas oli MDR-TB sagedasem esinemine seotud naissoo ja sünnikohaga väljaspool Eestit. MDR-TB haigete negatiivse ravitulemuse riskiteguriteks olid HIV-infektsioon, varasem TB-ravi, ofloksatsiiniresistentsus ja bakterioskkoopiliselt positiivne röga ägepreparaat ravi alguses. XDR-TB haigete negatiivse ravitulemuse riskiteguriteks olid linnas elamine ja bakterioskkoopiliselt positiivne röga ägepreparaat ravi alguses. Kõige sagedasem ravi katkestamise põhjus oli alkoholi kuritarvitamine ning ravi katkestamise teisteks olulisteks riskiteguriteks osutusid töötus, linnas elamine ja varasem kinnipidamisasutuses viibimine.

Tulemustest järeldub, et ravimiresistentse TBga haigete ravitulemuste parandamiseks Eestis ning seeläbi ravimiresistentse infektsiooni leviku vähendamiseks meie ühiskonnas on oluline pöörata erilist tähelepanu varem TB-ravi saanud patsientidele, HIV-infitseeritutele ning sotsiaalselt haavatavatele patsientidele, et parandada nende ravisoostumist.

Tuuli Ruus
tuuli.ruus@ut.ee